

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
DIREKTORAT ZA ZAKONODAJO S PODROČJA PRAVOSODJA

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

T: (01) 369 5342

F: (01)369 5783

E: gp.mp@gov.si

www.mp.gov.si

VRHOVNO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE
Finančna služba

urad.vsr@sodisce.si

Številka: 007-116/2016/3

Datum: 30. 5. 2016

ZADEVA: ZPP, ZKP in ZS (VS RS) – povračilo stroškov sodnikom porotnikom, pričam, izvedencem in tolmačem

Združenje delodajalcev Slovenije (ZDS) nas je z dopisom, št. 56/2016 z dne 3. 2. 2016, opozorilo na neenotno poslovanje sodišč v primerih, ko je zaposleni odsoten z dela zaradi vabila za pričo, izvedenca ali tolmača v pravnem ali kazenskem postopku v skladu z 12. členom Pravilnika o povrnitvi stroškov v pravnem postopku¹ oziroma z 12. členom Pravilnika o povrnitvi stroškov v kazenskem postopku². Dopis ZDS posredujemo v prilogi.

ZDS ugotavlja, da je praksa sodišč glede povračila nadomestila plače zaposlenih, ki so se udeležili naroka na sodišču, delodajalcem zelo različna. Sodišča, na primer, refundirajo nadomestilo plače le za čas trajanja naroka in pri tem ne upoštevajo časa, ki ga je zaposleni potreboval za pot z delovnega mesta do sodišča in nazaj, ali pa ne priznajo povračila prispevkov delodajalca za ta čas. S tem se po mnenju ZDS delodajalcem poleg tega, da zaposlenemu omogočijo odsotnost z dela, nalaga tudi obveznost kritja nadomestila plače za čas, ki ga sodišča niso priznala.

S podobno problematiko glede sodnikov porotnikov sta se na Ministrstvo za pravosodje obrnila Upravna enota Koper in Ministrstvo za javno upravo, ki je izpostavilo, da so v praksi zaznali problem različnega tolmačenja in izvajanja določb Zakona o sodiščih³ (ZS) ter Pravilnika o nagradi in povračilu stroškov sodnikom porotnikom⁴ v zvezi s sodelovanjem javnega uslužbenca v vlogi sodnika porotnika pri sojenju. Opazili so, da se vprašanja povračila stroškov in nadomestila plače ter vprašanja, kaj pomeni pravica do odsotnosti z dela zaradi opravljanja neprofesionalne funkcije sodnika porotnika in kakšen je sploh njen obseg (npr. ali vključuje tudi

¹ Uradni list RS, št. 15/03 in 32/13.

² Uradni list RS, št. 61/97, 68/97 – popr., 62/08 in 38/13.

³ Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 96/09, 86/10 – ZJNepS, 33/11, 75/12 – ZSPDSLS-A, 63/13 in 17/15.

⁴ Uradni list RS, št. 88/01 in 79/08.

čas, porabljen za pot z delovnega mesta na sodišče) obravnavajo zelo različno in neenotno, s čimer so javni uslužbenci postavljeni v neenak položaj.

Na Ministrstvu za pravosodje se zavedamo, da je presoja sodišča, za kolikšen čas se prizna povrnitev nadomestila plače oziroma se priznajo stroški izgubljenega dohodka, stvar okoliščin konkretnega primera, vendar je po našem mnenju ob tem treba presojati, koliko časa je bil zaradi odsotnosti osebe od delovnega mesta moten delovni proces⁵.

Pravica do povrnitve izgubljenega zaslužka oziroma nadomestila plače prič, izvedencev in tolmačev v pravnem postopku urejata Zakon o pravnem postopku (ZPP) in Pravilnik o povrnitvi stroškov v pravnem postopku. Vsakdo, ki je povabljen za pričo, mora na povabilo priti, in če ni z zakonom drugače določeno, mora tudi pričati (prvi odstavek 229. člena ZPP). Tudi kdor je določen za izvedenca ali tolmača, se je dolžan odzvati vabilu in dati svoj izvid ali mnenje oziroma tolmačiti (prvi odstavek 246. člena ZPP v zvezi z 256. členom ZPP).

ZPP v prvem odstavku 242. člena med pravicami prič določa tudi pravico do povračila izgubljenega zaslužka. Prav tako ZPP pravico do povračila izgubljenega zaslužka določa v prvem odstavku 249. člena med pravicami izvedencev in tolmačev. 12. člen Pravilnika o povrnitvi stroškov v pravnem postopku za zaposlene in samostojne podjetnike posameznike ter fizične osebe, ki samostojno opravljajo dejavnost kot poklic, določa, da imajo pravico do povrnitve nadomestila plače oziroma izgubljenega zaslužka za odsotnost z dela oziroma zaradi vabila za pričo, izvedenca ali tolmača.

Odsotnost z dela z namenom udeležbe na naroku kot priča, izvedenec ali tolmač po našem mnenju obsega čas od trenutka, ko priča, izvedenec ali tolmač zapusti delovno mesto z namenom odhoda na sodišče, do povratka nazaj na delovno mesto. Iz navedenega izhaja, da se (razumen) čas, ki ga porabi za pot z delovnega mesta do sodišča in nazaj, všteta v čas, za katerega je priča, izvedenec ali tolmač upravičen do nadomestila plače. Ob nasprotni razlagi bi moral breme plačane odsotnosti za čas poti na sodišče in nazaj na delovno mesto nositi delodajalec, kar pa po našem mnenju ni v skladu z namenom 13. člena pravilnika.

Tudi glede sodnikov porotnikov je po našem mnenju situacija enaka. ZS med pravicami sodnikov porotnikov določa, da jim za sodelovanje pri sojenju pripada nagrada in povračilo stroškov. Nagrado in povračilo stroškov sodnikom porotnikom za sodelovanje pri sojenju ureja Pravilnik o nagradi in povračilu stroškov sodnikom porotnikom. Stroški po tem pravilniku obsegajo potne stroške, stroške za prehrano in prenočišče ter nadomestilo plače oziroma izgubljeni zaslužek.

Do nadomestila plače je upravičen sodnik porotnik, ki je zaposlen, in je zaradi opravljanja funkcije odsoten z dela. Sodnik porotnik mora predložiti zahtevek za nagrado in povračilo stroškov ter ustrezna dokazila za uveljavljanje takoj po končani obravnavi, najpozneje v osmih dneh po obravnavi, sodišče pa mu izda potrdilo o sodelovanju pri sojenju. Delodajalec sodniku porotniku izplača nadomestilo plače, sodišče pa nato delodajalcu povrne znesek, ki ustreza

⁵ Sklep Višjega sodišča v Ljubljani I Cpg 72/2010; v obrazložitvi je navedeno: »Pritožbeno sodišče ocenjuje, da je sodišče prve stopnje pravilno glede na določbo 14. člena Pravilnika o povrnitvi stroškov v pravnem postopku (Ur. l. RS, št. 15/03) ugotovilo izgubljeni zaslužek priče. Svoje zaključke o tem je utemeljilo z jasnimi in logičnimi razlogi, s katerimi pritožbeno sodišče soglaša. Pravilno je stališče sodišča prve stopnje, da gre priči glede na okoliščine primera dnevni zaslužek povprečne mesečne bruto plače. Pri tem je pravilno upoštevalo, da je priča izgubila cel delovni dan zaradi prihoda na narok za glavno obravnavo. Le-ta je bil namreč razpisan ob 11,30 uri in se je zaključil ob 12,17 uri, torej sredi delovnega dne, zaradi česar je bil onemogočen delovni proces, ki ga je priča tega dne nameravala opraviti (montaža vrat). Zato pritožbene trditve, da je priča zaradi udeležbe na naroku izgubila le tri ure dela ni mogoče upoštevati.«

višini nadomestila plače na podlagi pisnega obračuna s priloženimi dokazili o višini plače sodnika porotnika in o izplačanem nadomestilu.

Tudi odsotnost z dela zaradi opravljanja funkcije sodnika porotnika po našem mnenju obsega čas od trenutka, ko sodnik porotnik zapusti delovno mesto z namenom odhoda na sodišče, do povratka nazaj na delovno mesto, torej se tudi razumen čas, ki ga porabi za pot z delovnega mesta na sodišče in nazaj, všteta v čas, za katerega je sodnik porotnik upravičen do nadomestila plače.

Po mnenju Ministrstva za pravosodje so določbe Pravilnika o povrnitvi stroškov v pravnem postopku, Pravilnika o povrnitvi stroškov v kazenskem postopku in Pravilnika o nagradi in povračilu stroškov sodnikom porotnikom dovolj določne. Zato predlagamo, da Finančna služba Vrhovnega sodišča RS opisano problematiko prouči in v primeru, da ugotovi različno prakso sodišč, oblikuje usmeritve za njihovo enotno ravnanje.

Za vaše sodelovanje se vam najlepše zahvaljujemo in vas lepo pozdravljamo.

Dr. Ciril KERŠMANC
v. d. generalnega direktorja

Pripravila:
Mihaela Bevc
sekretarka

Prilogi:

- Dopis Združenja delodajalcev Slovenije, št. 56/2016, z dne 3. 2. 2016
- Dopis Ministrstva za javno upravo, št. 100-349/2016/4 z dne 6. 4. 2016

V vednost:

- Združenje delodajalcev Slovenije, e-naslov: delodajalci@zds.si
- Ministrstvo za javno upravo, e-naslov: gp.mju@gov.si